

«Ας ανθίσουν εκατό λουλούδια»

και μπουζούκια στην ακτή του Ποσειδώνα

Από το Δέλτα ως την Καστέλλα, ψαράδες και λουόμενοι, πριν από τις μπουλντόζες και τα μπαζώματα!

κηγόροι και οι δύο, είχα εκπαιδέσει τον Αιμίλιο και τον Τάσο για να με αντικαθίστουν τα βράδια που ήθελα ρεπό ή όταν έφευγα για κάποιο διάστημα, όπως τότε που πήγα στην Ίο. Στην πορεία, ο μεν Αιμίλιος δούλεψε σαν ντι-τζέι στη ντισκοτέκ «LP» που άνοιξε στην Πλάκα, ο δε Τάσος στη ντισκοτέκ του «Πητ» στις Τζιτζιφιές. Ενώ στο ξεκίνημά μας οι ντισκοτέκ ήταν πολύ λίγες, Ηέηρ, Καρυάτιδες, Αναμπέλα, Σεμίραμης... με την επιτυχία που είχαν οι πρώτες, άρχισαν να πολλαπλασιάζονται ραγδαία, στο κέντρο, στις γειτονίες και τα νησιά. Είχα πάρα πολλές προτάσεις για «μεταγραφή», αλλά περνούσα τόσο καλά στο Δέλτα που δεν είχα κανένα λόγο να αλλάξω πόστο ακόμα και με περισσότερα λεφτά. Σε κάθε περίπτωση σύστηνα κάποιον από τους φίλους μου.

Το να είσαι ντισκ-τζόκεϊ τότε ήταν πολύ προχωρημένο και αξιοζήλευτο. Στη φήμη μου, συνέπραξε και η δημοσιογράφος Όλγα Μπακομάρου με μια ολοσέλιδη παρουσίαση στο περιοδικό «Φαντάζιο», το οποίο ήταν πολύ μοντέρνο για τα δεδομένα της εποχής και είχε υπερκεράσει τα δημοφιλή ευρείας κυκλοφορίας λαϊκά περιοδικά, όπως το «Ρομάντσο», το «Ντομινό» κ.λπ.

Ποδαράτο

Σοβαρό πρόβλημα ήταν η μετακίνηση. Κανέννας μας δεν είχε δικό του μεταφορικό μέσο. Έτσι, το πηγαίνελα γινόταν με τα λεωφορεία της γραμμής, κι αν βόλευε, ο ηλεκτρικός. Ξοδευόμασταν με ταξί μόνο όταν έπρεπε να πάμε τα κορίτσια στο σπίτι τους. Το περπάτημα και η υπομονή στις μετακινήσεις, χωρίς τον εκνευριστικό κυκλοφοριακό συνωστισμό των επόμενων δεκαετιών, ήταν κάτι πολύ φυσικό έως και διασκεδαστικό όταν ήμασταν παρέα. Πολλές φορές, στο σχολάσμα, κάποιος

από το προσωπικό ή γνωστός πελάτης που είχε μέσο με κατέβαζε στο κέντρο. Αλλά είχα κι ένα φίλο και συμφοιτητή στη Νομική, τον Ζανέτο, με το παρατσούκλι «Μουστάκιος», που ερχόταν με ταξί από την Κολιάτσου, ξέροντας περίπου τι ώρα τελειώνω, και με περίμενε, με το ταξί στην αναμονή, για να με πάει στο σπίτι αφού περάσουμε από ένα μπαράκι στην πλατεία Αμερικής, να δούμε άλλους γνωστούς που συχνάζαν εκεί. Αυτό γινόταν όταν έφευγε κερδισμένος από το καφενείο!

Πολλές φορές, όταν ήμουν μόνος στο σχολάσμα, έπαιρνα το δρόμο για τις Τζιτζιφιές, για να πάρω το πράσινο λεωφορείο που έκανε τη διαδρομή Πειραιάς-Σύνταγμα κάθε μία ώρα, όλη τη νύχτα, συνταξιεύοντας κυρίως με εργαζόμενους που είχαν τελειώσει τις βάρδιες τους σε ταβέρνες κι άλλα ξενυχτάδικα. Πάντα με ένα βιβλίο ή ένα ξένο περιοδικό για διάβασμα. Μετά, από το Σύνταγμα έπαιρνα ταξί για την πλατεία Καλλιγά ή το έκοβα με τα πόδια. Περιπατώντας κατά μήκος της ακτής, μέσα στη γαλήνη της νύχτας, με το θαλασσινό αεράκι να με δροσίζει ή να με παγώνει, περνώντας από τα παλιά και τα νέα μπουζουξιδικά που ήταν τα μόνα χτίσματα και τα μόνα ζωντανά όλη τη νύχτα κέντρα της περιοχής, με φώτα και αυτοκίνητα παρκαρισμένα απ' έξω, άκουγα τον Γιάννη Παπαϊωάννου, τη Σωτηρία Μπέλλου και όλους τους βετεράνους του λαϊκού τραγουδιού που δούλευαν στις Τζιτζιφιές, αλλά και τον Δευτέρη Ψιλόπουλο, την Καίτη Ντάλη, τον Κώστα Βολιώτη και άλλους λιγότερους γνωστούς στο ευρύτερο κοινό τραγουδιστές, που ήταν συγκεντρωμένοι σ' αυτό το άχτιστο ακόμα κομμάτι της παραλίας. Και ακριβώς απέναντι από το Φαληρικό Δέλτα, στην πιο κυριλέ «Αθηναία» που ήταν μέσα στον

περίβολο του Ιπποδρόμου, με δέντρα και ωραίους φωτισμούς, κάθονταν στο πάλκο καλλιτέχνες όπως ο Ζαμπέτας, ο Κόκοτας και πολλοί άλλοι.

Εγώ δεν ήμουν κανονικός θαμώνας των μπουζουξιδικών. Δεν έπινα, δεν κάπνιζα, απεχθανόμουν τον τζόγο, δεν έσπαγα πιάτα, είχα μακριά μαλλιά και ντυνόμουν περίεργα. Ακολουθούσα, όμως, τους σερβιτόρους που δούλευαν στο Δέλτα, γιατί ενδιαφερόμουν γι' αυτούς τους διαφορετικούς από τους δικούς μας κόσμους. Με επιρροές από ανοιχτόμυαλους ανθρώπους σαν τον Τάσο Φαληρέα, είχα συνειδητοποιήσει την αξία των λαϊκών καλλιτεχνών και απορροφούσα τις εικόνες, τους ήχους και τις ατμόσφαιρες στα μπουζουξιδικά, σαν σφουγγάρι. Παρέα με γκαρσόνια, πορτιέρηδες, λουλουδούδες και άλλους νυχτόβιους πηγαίναμε μετά τη δουλειά στα πιο άντεργκραουντ μαγαζιά, όπως το «Καραβάνι» στη Φωκίωνος Νέγρη, όπου ένα βράδυ παραλίγο να αρπαχτούμε άσχημα. Ξαφνικά, τα κομμάτια από ένα ποτήρι που πέταξε στην πίστα κάποιος από μια παρέα που καθόταν στην άλλη πλευρά του μαγαζιού, πέρασαν ξυστά από το πρόσωπο του μάγειρα που είχαμε στη ντισκοτέκ κι αυτός, επειδή ο φταιχτής δεν ζήτησε αμέσως συγγνώμη για το «ατύχημα», πετάχτηκε όρθιος με ένα μπουκάλι στο χέρι έτοιμος για καυγά ακολουθούμενος από τους υπόλοιπους. Ευτυχώς, οι έμπειροι και πάντα σε επιφυλακή σερβιτόροι του καταστήματος, μπήκαν στη μέση και απέτρεψαν τα χειρότερα. Ήταν μια απ' αυτές τις στιγμές που αναπάντεχα δημιουργείται μία κρίση, οι εντάσεις κορυφώνονται ακαριαία, ο έλεγχος χάνεται και μπορεί προτού κανείς καταλάβει καλά-καλά τι ακριβώς έχει συμβεί, να γίνει η ζημιά. Γρήγορα μας κέρασαν δύο μπουκάλια

ουίσκι και η βραδιά συνεχίστηκε ήρεμα μέσα σε ένα καταγισμό πιάτων, λουλουδιών και εκκωφαντικών ήχων. Αντιθέτως, όταν πήγαμε με τον Δευτέρη Χαρτζίδα να ακούσουμε τη Μαρινέλλα στο «Στορκ», στον Άγιο Κοσμά, που ήταν πιο λουξ, εκεί όλα ήταν πολύ κουλ.

Το τέλος

Από το Δέλτα έφυγα με άδεια στην αρχή του καλοκαιριού, το 1972, αφήνοντας στη θέση μου τον Αιμίλιο, αλλά δεν ξαναγύρισα στη ντισκοτέκ που είχα αγαπήσει. Μετά από μία τρίμηνη περιδιάβαση με ωτοστόπ στην Ευρώπη, επιστρέφοντας με πολύ πλούσιες εμπειρίες στην Αθήνα, είχα άλλα πράγματα πλέον στο μυαλό μου. Έμπαινε στη μέση και το φοιτητικό κίνημα. Είχα τις καλύτερες αναμνήσεις, αλλά είχε γίνει μια στροφή μέσα μου. Αυτό δεν απέτρεψε τους επιχειρηματίες να με επισκεφτούν στο Ιπποκράτειο που νοσηλεύτηκα για αρκετό διάστημα, τον Οκτώβρη της ίδιας χρονιάς, για μια πολύ σοβαρή εγχείρηση που τελικά πήγε πολύ καλά. Οι Χαρτζίδαδες όχι μόνο ενδιαφέρθηκαν για την υγεία του πρώην συνεργάτη τους, αλλά ενίσχυσαν οικονομικά και τους δικούς μου που είχαν πελαγώσει. Άρχοντες...

Ξαναπήγα στο Φαληρικό Δέλτα, μερικά χρόνια αργότερα, όταν είχε πια πέσει η δικτατορία κι εγώ δούλευα σε εταιρία δίσκων. Δεν είχε αλλάξει μόνο ο περιβάλλον χώρος, με τη μπαζωμένη παραλία, είχαν αλλάξει και οι επιχειρηματίες, οι σερβιτόροι, οι πελάτες και το πρόγραμμα. Στη θέση που ήμουν εγώ με τα πικάπ, ήταν το πάλκο πάνω στο οποίο κάθονταν οι μουσικοί που συνόδευαν την υπέροχη Πόλυ Πάνου και τον μοναδικό Μανώλη Αγγελόπουλο.

Τελικά, το αρχιτεκτονικά θαυμάσιο κτήριο, με τη δική του ιστορία, με πλούσιες μουσικές και αχαρτογράφητους έρωτες, σήμα κατατεθέν της παραλίας, μαζί με τον Φλοίσβο, το έφαγαν οι μπουλντόζες των κυβερνήσεων και των εργολάβων που ρήμαξαν όλη την ακτή, από το παλιό Φάληρο μέχρι την Καστέλλα. Όπως ρήμαξαν την Αθήνα ολόκληρη, οι εγκληματίες, χωρίς τιμωρία!

Στέλιος Ελληνιάδης

Υπερρόγραφο: Στις εκδηλώσεις «Τα Ωραία Εξάρχεια» που έγιναν για τη στήριξη της φυσιογνωμίας της περιοχής, συνάντησα τον φωτογράφο Φοίβο Παλαμίδα τον οποίο είχα να δω από το 1976 που έφυγε για το Παρίσι. Μιλώντας για τις Τζιτζιφιές όπου είναι το πατρικό του, του είπα ότι έμαχνα να βρω μια φωτογραφία του Δέλτα και το ίδιο βράδυ μου έστειλε ηλεκτρονικά τη φωτογραφία που έβαλα στο κείμενο. Τον ευχαριστώ πολύ!